WORLD FORUM ON ACADEMIC INNOVATION AND DIGITAL LITERACY

TO‘LIQ OLINADIGAN TISH PROTEZLARI BILAN PROTEZLASH JARAYONIDA STOMA-DENT PREPARATINING TERAPEVTIK AHAMIYATI

TDTU Ortopedik stomatologiya propedevtikasi kafedrasi mustaqil izlanuvchi

Mirasrorov M.M

Mirazizmirasrorov.@gmail.com

Ilmiy rahbar:t.f.d professor Salimov O.R

Annotatsiya:*Ushbu maqolada to‘liq olinadigan tish protezlari bilan protezlash jarayonida STOMA-DENT preparatining terapevtik samaradorligi o‘rganilgan. Tadqiqot davomida preparatning og‘iz bo‘shlig‘i shilliq qavatiga, mahalliy immunitetga hamda mikrobiotsenoz holatiga ta’siri tahlil qilindi. Natijalar STOMA-DENT preparati protez stomatiti profilaktikasida, yallig‘lanish jarayonlarini kamaytirishda va bemorlarning protezlarga moslashuvini tezlashtirishda samarali ekanligini ko‘rsatdi.*

***Аннотация: В** данной статье изучается терапевтическая эффективность препарата STOMA-DENT при протезировании полными съемными зубными протезами. В исследовании анализировалось влияние препарата на слизистую оболочку полости рта, местный иммунитет и микробиоценоз. Результаты показали, что STOMA-DENT эффективен в профилактике протезного стоматита, снижении воспалительных процессов и ускорении адаптации пациентов к протезированию.*

Abstract: *This article studies the therapeutic efficacy of STOMA-DENT in the prosthetics of complete removable dentures. The study analyzed the effect of the drug*

on the oral mucosa, local immunity, and microbiocenosis. The results showed that STOMA-DENT is effective in preventing prosthetic stomatitis, reducing inflammatory processes, and accelerating the adaptation of patients to prosthetics.

Ключевые слова: *полные съемные зубные протезы, протезный стоматит, STOMA-DENT, ортопедическая стоматология, микрофлора полости рта, слизистая оболочка.*

Kalit so‘zlar: *to‘liq olinadigan protezlar, protez stomatiti, STOMA-DENT, ortopedik stomatologiya, og‘iz bo‘shlig‘i mikroflorasi, shilliq qavat.*

Keywords*: complete removable dentures, prosthetic stomatitis, STOMA-DENT, orthopedic dentistry, oral microflora, mucous membrane.*

Kirish qism: Bugungi kunda ortopedik stomatologiyada to‘liq olinadigan tish protezlari keng qo‘llanilib, to‘liq adentiyali bemorlarda chaynash, nutq va estetik funksiyalarni tiklashning muhim usullaridan biri hisoblanadi. Biroq olinadigan protezlardan uzoq muddat foydalanish natijasida og‘iz bo‘shlig‘i shilliq qavatida turli patologik o‘zgarishlar kuzatiladi. Ayniqsa, protez stomatiti, kandidioz, mahalliy immunitet pasayishi va mikroflora muvozanatining buzilishi amaliy stomatologiyada dolzarb muammolardan biri sanaladi1.

Adabiyotlarda qayd etilishicha, protez yuzasida mikroorganizmlarning to‘planishi yallig‘lanish jarayonlarini kuchaytiradi va bemorlarda noqulaylik hissini yuzaga keltiradi2 Shu sababli protezlashdan oldin va keyin antiseptik hamda yallig‘lanishga qarshi preparatlardan foydalanish muhim profilaktik ahamiyat kasb etadi.STOMA-DENT preparati stomatologik amaliyotda qo‘llaniladigan zamonaviy

1 Axmedov A.A. Ortopedik stomatologiya asoslari. – Toshkent: Meditsina, 2021. – B. 96

2 Karimov Sh.Sh. Protez stomatitining profilaktikasi va davolash usullari // Stomatologiya. – 2022. – №3. – B. 46.

vositalardan biri bo‘lib, uning tarkibida antiseptik, regeneratsiyani rag‘batlantiruvchi va yallig‘lanishga qarshi komponentlar mavjud. Preparat og‘iz bo‘shlig‘i mikrobiotsenozini normallashtirish va shilliq qavat trofikasini yaxshilashga yordam beradi3.

Tadqiqot maqsadi: To‘liq olinadigan tish protezlari bilan protezlash jarayonida STOMA-DENT preparatining terapevtik samaradorligini klinik jihatdan baholash.

Tadqiqot materiallari va usullari: Tadqiqot 45–75 yoshdagi to‘liq adentiyali 40 nafar bemorda olib borildi. Bemorlar ikki guruhga ajratildi:

1. asosiy guruh - 20 nafar bemor, ularga STOMA-DENT preparati tavsiya etildi;
2. nazorat guruhi - 20 nafar bemor, ularga standart gigiyenik tavsiyalar berildi.
3. Barcha bemorlarda protezlashdan oldin og‘iz bo‘shlig‘i klinik holati baholandi.

Tadqiqot davomida quyidagi mezonlar asosida kuzatuv olib borildi:

1. shilliq qavatning giperemiya darajasi;
2. og‘riq va achishish hissi;
3. protezga moslashuv muddati;
4. mikrobiologik ko‘rsatkichlar;
5. og‘iz bo‘shlig‘i gigiyenasi holati.

Klinik kuzatuv 7, 14 va 30 kun davomida amalga oshirildi. Tadqiqot natijalari statistik tahlil qilindi.

3 Xamidov B.R. Og‘iz bo‘shlig‘i mikroflorasi va uning klinik ahamiyati. – Toshkent, 2020. – B. 74.

Tadqiqot natijalari: Kuzatuv natijalariga ko‘ra, asosiy guruh bemorlarida protezlashdan keyingi yallig‘lanish belgilari nazorat guruhiga nisbatan sezilarli darajada kamayganligi aniqlandi. STOMA-DENT preparatini qo‘llagan bemorlarda shilliq qavat giperemiyasi va shishi tezroq bartaraf etildi.Asosiy guruhdagi bemorlarning aksariyatida:

1. protezlarga moslashuv muddati qisqardi;
2. og‘riq va noqulaylik hissi kamaydi;
3. og‘iz bo‘shlig‘idagi noxush hid yo‘qoldi;
4. protez stomatiti belgilari kamroq uchradi.

Mikrobiologik tekshiruvlarda Candida va boshqa opportunistik mikroorganizmlar miqdorining kamaygani kuzatildi[4]. Nazorat guruhida esa ayrim hollarda yallig‘lanish jarayonlari uzoqroq davom etdi.Tadqiqot natijalari STOMA-DENT preparatining antiseptik va regenerativ xususiyatlari yuqori ekanligini ko‘rsatdi.

Muhokama: Olingan natijalar protezlash jarayonida og‘iz bo‘shlig‘i shilliq qavatini himoya qilish muhim ekanligini tasdiqlaydi. To‘liq olinadigan protezlar mexanik bosim hosil qilishi sababli shilliq qavatda trofik buzilishlar yuzaga keladi[5]. Bu esa mikroorganizmlar rivojlanishi uchun qulay muhit yaratadi.

STOMA-DENT preparati tarkibidagi biologik faol komponentlar yallig‘lanishni kamaytirish bilan birga regeneratsiya jarayonlarini faollashtiradi. Preparatning antiseptik ta’siri mikroflora muvozanatini saqlashga yordam beradi. Shu bois preparatni protezlashdan oldin va keyin qo‘llash klinik jihatdan maqsadga muvofiq hisoblanadi.Boshqa mualliflarning tadqiqotlarida ham protez stomatitining oldini

4 Петров В.Н. Ортопедическая стоматология. – Москва, 2019. – С. 185.
5 Sodiqov U.T. To‘liq olinadigan protezlarda shilliq qavat o‘zgarishlari // Tibbiyot axborotnomasi. – 2021. – №4. – B. 53.

olishda antiseptik preparatlarning samaradorligi ta’kidlangan[6]. Bizning tadqiqotimiz natijalari ham ushbu ilmiy qarashlarni tasdiqlaydi.

Xulosa: To‘liq olinadigan tish protezlari bilan protezlash jarayonida bemorlarda og‘iz bo‘shlig‘i shilliq qavatining yallig‘lanishi, mikroflora muvozanatining buzilishi hamda protezlarga moslashuv bilan bog‘liq muammolar tez-tez uchraydi. O‘tkazilgan klinik kuzatuvlar STOMA-DENT preparatini qo‘llash ushbu asoratlarning oldini olishda va davolash samaradorligini oshirishda muhim ahamiyatga ega ekanligini ko‘rsatdi.

Tadqiqot natijalariga ko‘ra, STOMA-DENT preparati shilliq qavatdagi giperemiya va shishlarni kamaytirib, yallig‘lanish jarayonlarining tezroq bartaraf bo‘lishiga yordam berdi. Preparatni qo‘llagan bemorlarda protezlarga moslashuv muddati qisqargani, og‘riq va noqulaylik hissi kamaygani hamda og‘iz bo‘shlig‘i gigiyenik holati yaxshilangani aniqlandi. Bundan tashqari, preparatning antiseptik xususiyatlari opportunistik mikroorganizmlar faolligini pasaytirishga xizmat qildi.

STOMA-DENT preparatining regenerativ ta’siri tufayli og‘iz bo‘shlig‘i shilliq qavatining tiklanish jarayoni tezlashgani kuzatildi. Bu esa preparatni to‘liq olinadigan tish protezlari bilan protezlash amaliyotida kompleks terapevtik va profilaktik vosita sifatida qo‘llash maqsadga muvofiqligini tasdiqlaydi.STOMA-DENT preparatini protezlashdan oldin va keyin qo‘llash protez stomatiti rivojlanish xavfini kamaytiradi, bemorlarning funksional holatini yaxshilaydi hamda ortopedik stomatologik davolash samaradorligini oshiradi.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. Axmedov A.A. Ortopedik stomatologiya asoslari. – Toshkent: Meditsina, 2021. – 214 b.
2. Karimov Sh.Sh. Protez stomatitining profilaktikasi va davolash usullari //

6 Соколов И.И. Профилактика воспалительных осложнений при пользовании съемными протезами // Dental Practice. – 2021. – №5. – С. 24.

Stomatologiya. – 2022. – №3. – B. 45–49.

3. Xamidov B.R. Og‘iz bo‘shlig‘i mikroflorasi va uning klinik ahamiyati. – Toshkent, 2020. – 186 b.
4. Петров В.Н. Ортопедическая стоматология. – Москва: ГЭОТАР-Медиа, 2019. – 320 с.
5. Sodiqov U.T. To‘liq olinadigan protezlarda shilliq qavat o‘zgarishlari // Tibbiyot axborotnomasi. – 2021. – №4. – B. 51–55.
6. Соколов И.И. Профилактика воспалительных осложнений при пользовании съемными протезами // Dental Practice. – 2021. – №5. – С. 22–27.